

401 imperatori Caesari divi Marci Antonini Pii Germanici | Sarmatici filio, divi Pii nepoti, divi Hadriani pronepoti, | divi Traiani Parthici abnepoti, divi Nervae adnepoti | L. Aelio Aurelio Commodo Augusto Sarmatico | Germanico maximo Brittanico¹ pontifici maximo, tribuniciae | potestat. XVIII, imperat. VIII, consuli VII, patri patriae.

Romae in mausoleo Hadriani (cf. ad N. 522), descripta reperitur in vetere codice Einsidlensi (saec. IX) et postea saec. XIV—XVI; postea perit (VI 992). — Est titulus sepulchralis Commodi, interfecti a. 192 nocte quae kal. Ianuarias praecessit; corpus eius monumento Hadriani inlatum esse iussu Pertinacis ait biographus Commodi 17, 4. — 1) Adsunt agnomina ex bellis victoriisque derivata; nomina pacatoris orbis, Felicis, Invicti, Romani Herculis, quae Commodus vel primus vel solus sibi tribuit, omissa.

402 <divo Comm[odo]>¹ | M. Valerius Maximianus² leg. [Aug. pr. pr.] | d. d.

Verecundae (prope Lambaesim) rep. (VIII 4212). — 1) Commodi nomen scriptum est in spatio depresso, scilicet primum erasum (post mortem Commodi), postea restitutum (cum Severus Commodum consecrasset fratremque nuncupasset) addito divi vocabulo. — 2) Legatus Numidiae fuit sub Commodo (Eph. 5, 765).

403 divo Commodo | Aug. pontif. max., trib. | pot., cos., d. d.

In Campania, Abellini ut videtur (X 1416 ad apographum Smetii).

404 divo Commodo | fratri | imp. Caes. L. Septimi | Severi Pii | Pertinacis Aug., | praepositus Crescens, | scribae Fortunatianus, | Felicianus, Quintio, | Eutyches, Philumenus.

Romae (VI 1025, descr. Smetius).

405 Crispinae | Aug. | <imp. Caes. | L. Aeli Au|reli Com|modi Aug. coniugi>¹, | d. d. p. p.

Thamugadi Numidiae (VIII 2566). Titulus positus ante a. 185, quo Crispina in exilium acta et mox interfecta est. — 1) Quae uncis <> inclusi, in litura reposita sunt. Videtur autem scriptor reposuisse non ea nomina quibus Commodus usus erat cum titulus positus est, sed ea quibus usus est sub finem vitae.

406 Marciae Aurel. | Ceioniae Deme|tridi¹, stolatae | feminae², ob dedicationem | thermarum, quas post mul|tum temporis ad pristinam | faciem suis sumptibus restauraverunt³, s. p. q. Anagnin. | statuam ponendam censuerunt; | o[b] cuius dedicationim (sic) dedit decuri|onibus X V⁴, sivr. (sic) X II, popul. X sing., | et epulum sufficiens omnib.

Anagniae (X 5918). Una extat similis titulus M. Aurelii Sabiniani Augustorum duorum liberti (X 5747). — 1) Probabiliter coniecit Mommsen hanc esse Marciam concubinam Commodi, quae postea interficiendum eum curavit (Dio 72, 4; 22. vit Comm. 8. 14. 17. vit. Pert. 5), eam enim libertini generis fuisse narrat epitome Victoris 17, haec autem filia videtur fuisse Sabiniani Augustorum duorum liberti cuius titulus gemellus una extat. — 2) De stolatae feminae appellatione cf. Marquardt Privatleben ed. 2 p. 575. — 3) Thermas restauraverunt Marcia et is cuius titulus iuxta stabat Sabinianus. — 4) Denarios quinos.